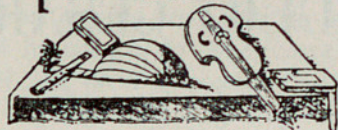

pro musica

XXIV TEMPORADA MUSICAL
II FESTIVAL D'ÒPERA

391, 392 i 393 sessions

GIULIO CESARE

de

HAENDEL

Funció de Gala

DIMARTS, 8 DE JUNY DE 1982, A LES 21 H.

GRAN TEATRE DEL LICEU ★ BARCELONA

GIULIO CESARE

Òpera en 3 actes
Llibret de Nicola Haym
Música de Georg Friedrich Haendel

REPARTIMENT

Romans

GIULIO CESARE, PRIMER EMPERADOR DE ROMA: Justino Díaz

CURIO, TRIBÚ DE ROMA: Enric Serra

CORNELIA, ESPOSA DE POMPEO: Patricia Payne

SESTO, FILL DE POMPEO I DE CORNELIA: Raquel Pierotti

Egipcis

CLEOPATRA, REINA D'EGIPTE: Montserrat Caballé

TOLOMEO, REI D'EGIPTE, GERMÀ DE CLEOPATRA: Vladimir de Kanel

ACHILLA, CAP DELS EXÈRCITS I CONSELLER DE TOLOMEO: Norman Phillips

NIRENO, CONFIDENT DE CLEOPATRA I TOLOMEO: Erich Knodt

DIRECTOR D'ORQUESTRA: Ralf Weikert

DIRECTOR D'ESCENA: Vittorio Patane

DIRECTOR DEL COR: Riccardo Bottino

CLAVECINISTA: M.ª Lluïsa Cortada

PRODUCCIÓ: Deutsche Staatsoper Berlin

ESCENÒGRAF: Wilfried Werz

VESTUARI: Christine Steinbach

ORQUESTRA I COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Resum argumental

ACTE I.

QUADRE I: *Una plana, prop d'Alexandria.* Juli Cèsar arriba a Egipte perseguint el seu antic aliat i ara rival, Pompeu. La seva arribada és saludada pel poble egipci. La muller de Pompeu, Cornèlia, i el seu fill Sextus es presenten davant de Cèsar per demanar la pau per al seu marit i pare respectivament, i Cèsar s'hi avé immediatament, perquè segueix considerant-se amic del vençut, però demana que Pompeu es presenti en persona. En aquest moment arriba Achilla, cap militar de les tropes del sobirà egipci Ptolomeu. Aquest ha cregut de complaure Cèsar presentant-li com a regal el cap tallat del seu rival Pompeu. Cèsar queda horroritzat per aquesta crueltat i per la manca de respecte del sobirà egipci pel dret d'asil (al qual s'havia acollit Pompeu a la seva cort) i es proposa de revenjar-se. Cornèlia, en veure el cap del seu marit es desmaia, mentre Sextus, malgrat la seva edat juvenívola, es jura a si mateix de revenjar la mort del seu pare. L'escena és observada amb fredor per Achilla, el qual, però, sent néixer un sobtat amor per Cornèlia, i com que ha restat vídua, planeja de fer-la seva. Curio, ajudant de Cèsar, tracta de calmar Sextus.

QUADRE II: *Habitacions de Cleopatra, al palau de Ptolomeu.* Cleopatra, que pretén regnar en lloc del seu germà, Ptolomeu, s'assabenta de la mort de Pompeu, ordenada pel seu germà sense consultar-la. Aquest entra i nega a Cleopatra la dignitat de reina. Aquesta decideix de cercar ajut en Cèsar per imposar-se en el tron i se'n va, acompanyada del seu servent de confiança, Nireus. En restar sol, Ptolomeu es troba amb Achilla, que torna del campament de Cèsar i li explica que aquest ha rebut molt malament l'obsequi, cosa que ofèn Ptolomeu. Aleshores Achilla li promet el seu suport amb l'exèrcit si Ptolomeu li garanteix la mà de Cornèlia. El monarca hi accedeix i Achilla se'n va a organitzar la guerra.

QUADRE III: *Campament de Cèsar, als afores d'Alexandria.* Cèsar tributa al cadàver de Pompeu els honors fúnebres. Curio entra i li anuncia la presència d'una donzella. És Cleopatra, la qual es fa passar per Lydia, una donzella de confiança seva, que ve a demanar-li ajut en nom de la seva mestressa contra Ptolomeu. Cèsar, atret per la bellesa i la tristor de la donzella (Cleopatra canta aquí la bellíssima ària «Piangerò la sorte mia», una «aria da capo» en la qual el primer i el tercer temps són lents, en lloc de ràpids, contrastant amb un segon temps *allegro*), li promet assistència per a ella i per a la reina. Cèsar se'n va i entra Nireus, que pot assistir, amb la seva mestressa Cleopatra, al dolor de Cornèlia, davant el túmul de Pompeu. Arriba també Sextus, el qual renova els seus propòsits de venjança contra Ptolomeu: aleshores, Cleopatra i Nireus se li presenten i li ofereixen d'introduir-lo al palau per a què pugui exercir la seva revenja.

QUADRE IV: *Sala del palau de Ptolomeu.* Cèsar arriba amb els seus homes i amb Curio, mentre Ptolomeu es presenta amb Achilla i els seus dignataris. Les frases amb què se saluden són plenes de cortesia, i Ptolomeu ofereix allotjament a Cèsar al seu palau, però desconfien mútuament i quan Cèsar se'n va, Achilla i Ptolomeu ja han comentat entre si que Cèsar ha caigut ja en un parany mortal. Un instant després arriben Cornèlia i Sextus: aquest desafia el monarca a un combat singular. Ptolomeu, però, només té ulls per a la bellesa de Cornèlia, i encara que segueix animant Achilla a lluitar per obtenir-la com a recompensa, en el seu fur intern projecta de reservar-se-la per a ell mateix. Ordena que Cornèlia i Sextus siguin detinguts, sense fer cas del desafiament i es retira. Achilla intenta aleshores de conquerir el cor de Cornèlia, però aquesta refusa fermament, afirmant que preferiria morir que ésser la seva esposa. Els soldats arriben per separar Sextus de la seva mare, però han de cedir una estona pel dolor intens que manifesten mare i fill. Finalment se'n duen Sextus mentre Cornèlia es desespera.

ACTE II

QUADRE I: *El Mont Parnàs.* Cleopatra ha preparat una festa alegòrica en honor de Cèsar, que representa el Mont Parnàs amb les nou muses. En iniciar-se l'acte ho explica a Nireus, el qual entreté Cèsar amb conversa quan aquest arriba, fins que comença la festa i Cèsar veu Cleopatra en mig de l'escena. Aquesta canta una ària amorosa («V'adoro, pupille, saette d'amore») i seguidament ella i Cèsar canten un duo d'amor.

QUADRE II: *Jardins del serrall de Ptolomeu*. Cornèlia, tancada al serrall per ordre de Ptolomeu, és visitada per Achilla, que li proposa novament el matrimoni, però Cornèlia refusa tristament. Achilla se'n va i poc després entra Ptolomeu amb less mateixes intencions, però Cornèlia el rebutja amb odi. Ptolomeu se'n va fulminant amenaces i Cornèlia es disposa a suïcidar-se amb una daga que havia assolit d'ocultar quan entra Sextus a temps d'impedir-ho. Sextus ha pogut fugir de la seva presó gràcies a Nireus, el qual es presenta ara a oferir-se per conduir el jove a les estances de Ptolomeu perquè el mati. Cornèlia, ara més serena, anima el seu fill a completar la revenja; Sextus s'hi prepara amb una ària de notable bellesa («Figlio non è chi vendicar non cura... L'angue offeso...»).

QUADRE III: *Apartament de Cleopatra*. L'entrevista de Cèsar amb Cleopatra continua: ell, creient encara que és la donzella Lydia, li declara el seu amor i li proposa el matrimoni. Entra Curio anunciant la traïció de Ptolomeu i al cap d'un moment se senten les veus de les tropes egípcies reclamant la mort de Cèsar. Cèsar s'acomiada de la donzella, però aquesta li confessa que és Cleopatra i li recomana que fugi. Cèsar no en fa cas i es disposa a enfrontar-se amb l'enemic. Cleopatra, desesperada, s'adreça als déus perquè protegeixen el romà, amb una extensa ària.

ACTE III

QUADRE I: *Platja de la mar Mediterrània*. La música orquestral ens descriu simfònicament els avatars de la batalla entre les tropes de Ptolomeu i les de Cèsar i Cleopatra, que són derrotades per les del sobirà egipci. En acabar la peça instrumental apareixen Ptolomeu i Cleopatra, amb soldats. Ptolomeu fa encadenar la seva germana i se l'enduu presonera.

Poc després entra Cèsar, derrotat, però que ha assolit de salvar-se de caure presoner. Ho atribueix als fets propicis, però es pregunta on podrà trobar aixopluc i ajuda. Amb aquest motiu canta una ària trista i adolorida que després s'anima amb el record de l'estimada Cleopatra. S'entristeix altre cop, finalment, en veure's voltat de morts i d'armes de combat abandonades. Es retira, abatut, i poc després entren Sextus i Nireus. El jove romà es lamenta de no haver trobat enlloc Ptolomeu; això li ha impedit de revenjar-se fins ara. Entra tot seguit Achilla, ferit de mort, i explica a Sextus que ell fou el qui aconsellà a Ptolomeu de matar Pompeu, amb la intenció de casar-se amb Cornèlia. Sextus s'horroritza i Cèsar, que s'havia mantingut a l'aguait sent aquesta confessió i s'apropa a l'agonitzant. Achilla segueix parlant a Sextus i li dona el seu anell de comandament: amb aquest signe d'autoritat les seves tropes, que l'esperen en una cova propera, l'obeiran i podrà salvar Cornèlia i matar Ptolomeu; d'aquesta manera Sextus podrà revenjar-se i també haurà quedat venjat el propi Achilla, que ha vist que Ptolomeu no pensava cedir-li la mà de Cornèlia.

Cèsar es presenta davant Sextus i li reclama l'anell: ell mateix prendrà el comandament i salvarà Cornèlia i Cleopatra alhora. Sextus obeeix i el segueix juntament amb Nireus.

QUADRE II: *Apartament de Cleopatra*. Cleopatra s'està acomiadant de les seves donzelles, convençuda que Ptolomeu la farà matar. De cop se sent un soroll d'armes en combat i entra Cèsar, que abraça tot seguit Cleopatra i li anuncia l'alliberament immediat. Seguidament se'n va per acabar la lluita, mentre Cleopatra reflexiona sobre la joia que sent la persona que havent estat amenaçada, arriba finalment a salvar-se (ària «Da tempeste il legno infranto»).

QUADRE III: *Sala reial*. El sobirà egipci és al serrall, exigint de Cornèlia que se li lliuri com a esposa; aquesta segueix negant-s'hi fermament quan de sobte entra Sextus i fereix Ptolomeu amb la seva espasa. Aquest mor mentre Cornèlia congratula el seu fill declarant-lo digne hereu del seu pare.

QUADRE IV: *Final*. L'orquestra interpreta un fragment simfònic mentre entra, solemniament, la processó reial, presidida per Cèsar i Cleopatra; hi participen també Cornèlia, Sextus i Nireus. El poble aclama la nova sobirana i Cèsar declara que Egipte tindrà ara lleis modèliques sota l'autoritat de Cleopatra, i renova amb ella el mutu jurament d'amor, constància i fe.